

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti
5/2024

Asumisen palveluita jo 40 vuotta

Joogasta virkeyttä

Sisältö

Pääkirjoitus: Laadukkaat asumispalvelut turvattava säästöpainesta huolimatta	3
Asumispalvelut tutuksi	4
Esittelyssä Kotipolku	5
Monimuotoista asumista Hervannassa	7
Fasaaneja ja vedenkantoa vuokrapalstalla	10
Suomen kesä: Vaihtelua, kauneutta ja kesäistä huumoria	14
Kokemuksia elävänä kirjana	15
Kalakaverit juhlivat Vuokatissa	16
Virkeyttä ja vetreyttä joogasta	20
Puheenjohtajan palsta	22
Deaf Lions nappasi pronssia	24
Maija Kanerva esittäytyy	25
Nuoret Frans-näytöksessä Helsingissä	26
KSK menestyi SM-kilpailuissa!	30
Toimintakeskus 40 vuotta	32
Ajankohtaista Tanskan kuurosokeiden yhdistykseltä	33
Ilmoitukset	34

Etukansi: Kuurosokeiden Toimintakeskus 40 vuotta -logo.

Takakansi: Tue toimintaamme. Shakkilauta, villapaita ja käsityöpiirissä valmistuva käsine.

Tuntosarvi

50. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry

Levikki

500

Toimitus

Päätoimittaja ja taitto Anne Metsäpuro
Sisällöntuottaja Jaakko Evonen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta

Vuosikerta 30 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. Yhdeksän numeroa vuodessa printtilehtenä, piste-kirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat

puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:
osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika

ma-pe klo 9.00–15.00

Painopaikka

Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla
www.kuurosokeat.fi.

Laadukkaat asumispalvelut turvattava säästöpainesta huolimatta

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereen Hervannassa on tuotettu asumisen palveluita kuuroille, kuulo- ja/tai kuulonäkövammaisille jo 40 vuotta. Juhlavuoden varsinaista pääjuhlaa vietämme 19.6.2024 avointen ovien päivän yhteydessä. Tästä on lisää tarkemmin muualla lehdessä.

Asumisen palveluihin kuuluvat yksittäiset palveluasunnot sekä ryhmäkohti Leijon-tupa. Asiakaspaikkoja on yhteensä 40. Arjessa toimintaa ohjaavat asiakkaan yksilölliset hoiva- ja palvelutarpeet.

Palvelutarpeen määrittää ja palvelupäätöksen tekee aina hyvinvointialueen asiakasohjaaja tai sosiaalityöntekijä. Yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa tehdään paljon.

Hyvinvointialueiden vaikutus palveluihimme on askarruttanut monien mieltä. Erityisesti ikääntyvän väestön osalta on paljon avoimia kysymyksiä. Hyvinvointialueet ovat tiukentamassa budjettejaan säästösyistä. Tämä tulee myös alentamaan palveluntuottajien alueilta saatavia maksuja.

Yhdistyksen asumisyksikön palvelut tullaan jatkossakin mahdollisista säästöistä huolimatta tuottamaan laadukkaina ja oman kielisinä. Tämän takaa osaava, kielitaitoinen henkilökunta, joka tekee työtään suurella sydämellään asiakasta kuunnellen ja arvostaen. Työntekijät ovat koko toiminnan ydin. Hoitajien kuurosokeustaitoja ja terveydenhuollon osaamista kehitetään jatkuvasti.

Yhdistyksemme jäsenistö ja työntekijät ovat tuoneet eri tapahtumissa esille asiakasryhmämme tarpeita. Nyt olemme aivan alkumetreillä. Meillä kennelläkään ei ole vielä tarkempaa tietoa, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Nyt vain odotamme.

Uskotaan ja toivotaan, että hyvinvointialueiden myötä myös asiakkaamme ja jäsenistömme kokevat parannuksia saamissaan palveluissa.

Eilistä ei voi muuttaa, huomisesta ei tiedä, joten nautitaan tästä päivästä.

Terveyttä toivottaen

Tanja Ahonen

palveluvastaava, palveluasuminen ■

Asumispalvelut tutuksi

**Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n
kuva-arkisto**

Asumisen palveluiden lähtökohtana ovat asiakkaan yksilölliset tarpeet. Asiakkaina ovat kuurot, kuurosokeat sekä kuulonäkövammaiset henkilöt. Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa Tampereella on esteettömiä palveluasuntoja sekä rivi- ja kerrostaloasuntoja.

Palvelutarpeen määrittää ja palvelupäätöksen palveluiden saamiseksi tekee aina hyvinvointialueen asiakasohjaaja tai sosiaalityöntekijä. Yhteistyötä heidän kanssaan tekee asumisen palveluiden asiakkuusvastaava.

Monimuotoista kommunikointia ja täysihoitoa

Palveluasunnoissa ja ryhmäkoti Leijon-tuvassa palvelu ja hoiva ovat ympärivuorokautista. Asukkaan kanssa kommunikoidaan hänen omalla kommunikointitavallaan. Henkilökuntaan kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia. Asukkaat päättävät päivärytminsä itse sekä heitä pyritään tukemaan aktiiviseen elämään.

Palveluasumista tarjotaan asukkaan omiin asuntoihin. Niitä on rivitaloissa 12 ja kerrostalossa 15.

Ryhmäkodissa on 10 huonetta, joissa kussakin on oma WC- ja suihkutila. Lisäksi on yksi intervallikäyttöön tarkoitettu huone.

Viittomakielinen kotipalvelu Kotipolku tuottaa palveluja asiakkaiden koteihin. Palvelupäätös voi olla kotiin tuotetun tai henkilökohtaisen avun päätös. Kotipolussa on neljä viittomakielentaitoista hoitajaa. Tämä palvelu on tulevaisuudessa kasvava ja sitä kehitetään edelleen.

Täysihoito huolehtii siivouksesta, ateriapalvelusta ja majoituksesta. Lisäksi järjestetään kokous- ja tilavarauksia sopimuksen mukaan.

Lisätietoja asumisen palveluista yhdistyksen verkkosivuilta www.kuurosokeat.fi ■

Asumispalvelussa on töissä n. 30 ammattilaista. Kuvassa Markku ja Sari.

Esittelyssä Kotipolku

**Teksti: Anne Metsäpuro ja
Jaakko Evonen**
Kuva: Anne Metsäpuro

Kotipolku aloitti toimintansa Kotiväylänä. **Kati Niemi** on toiminut Kotipolun koordinaattorina vuoden 2022 alusta. Hän on viittomakielen tulkki, lähihoitaja ja opiskelee palvelutuotteistamista. Kotipolussa on yhteensä neljä työntekijää.

Asiakkaita on kaikkiaan 15-20 Pirkanmaan alueelta. Asiakasmäärässä on paljon vaihtelua, sillä yleensä vuoden aikana tulee muutama uusi asiakas. Korona vaikutti paljon heidän saantiinsa, mutta nyt jo vuoden vaihteessa on tullut pari uutta asiakasta.

Asiakas voi olla minkä ikäinen vaan. Nuorin on nyt noin 25- ja vanhin noin 95-vuotias. Palvelu ei ole vain vanhuksille, vaan kaikille sitä tarvitseville.

-Mitä kaikkea te teette, Kati Niemi?

-Esimerkkeinä aamulla mennään asiakkaalle ja tehdään tarkistus sekä kysytään, tarvitseeko apua. Päivän mittaan voimme tehdä ruokaa, tiskata, käydä asioinnilla, ulkoilla ja lukea lehtiä. Autamme kodinhoidossa sekä passin tai henkilökortin hakemisessa.

-Lääkärikäynnillä voimme olla mukana ja hoidamme tarvittavat lääkärin määräämät toimenpiteet, eli

laboratoriokäynnin varaamisen ja asiakkaan sinne viennin sekä hoidolliset toimenpiteet. Varmistamme myös, että tulkit on tilattu asiakkaalle. Asiakas päättää, haluaako Kotipolun työntekijän mukaan lääkärikäynnille.

-Tulkki toimii työnsä mukaisesti puheen kääntämiseksi viittomakielelle tai puheen toiston tulkkina. Hän ei hoida asiakkaan asiaa lääkärikäynnillä tai sen jälkeen. Kotipolun työntekijä hoitaa, varaa tarvittaessa laboratorion ja tietää hoitotoimenpiteet tai lääke-
muutokset.

Monenlaisia työtehtäviä

Katin töihin kuuluu kaikkien asiakaskäyntien koordinointi. Hän varaa työntekijät käynneille, kun ensin on arvioitu, minkälaista apua asiakas tarvitsee.

-Loma-aikoina huolehdimme, että sijaisena toimivat viittomakielentaitoiset työntekijät. Viittomakieliset työntekijät käyvät viittomakielisillä asiakkailla, jolloin he saavat palvelun omalla äidinkielellään. Toki kaikki työntekijät osaavat viittomakieltä. Meillä on myös puheella kommunikoivia asiakkaita. Työntekijän ja asiakkaan kommunikaatio huomioidaan aina. Asiakkaan kanssa tehtävä työ määrittelee myös työntekijän.

-Kotipolulla on töitä myös iltaisin. Yleensä kolme työntekijää on aamu- ja

yksi iltavuorossa. Päivällä on yleensä asiakkaita enemmän.

-Lääkkeitä emme jaa, koska Kotipolkuun ei kuulu lääkehoidollinen työ. Jos lääkkeet ovat valmiina jaettuna dose-tissa, voimme ne antaa. Asiakkaalla voi olla myös apteekin valmis annos-jakelu.

Yhteistyötä muiden kanssa

-Oletteko saaneet koulutusta ja saat-teko apua erilaisiin tilanteisiin mitä kotona tulee vastaan? Esimerkiksi tietokoneen kanssa auttaminen?

-Ammattitaitoa kehitetään monin ta-voin. On hyvä, että kotipolussa on eri-laisia ihmisiä ja he osaavat eri asioi-ta. Meillä on ihmisiä, jotka ovat hyviä ruuanlaittajia ja toiset osaavat käyttää tietokonetta. Voimme ratkoa ongel-mia yhdessä. Lisäksi meillä on kon-taktit osaaviin ihmisiin, esimerkiksi

ICT-palveluihin. Meidän pitää tietää eri yhteistyöverkostoja, joihin voimme ohjata asiakkaan.

Yhdessä asioinneille ja hakemusten täyttämistä

-Asioinnilla käymme kerran viikossa talon autolla, josta menee pieni mak-su. Lisämatkat menemme taksilla. Se on reilua, sillä jokainen asiakas pää-see kerran viikossa talon autolla. Toi-sille kerta viikossa riittää ja joku toi-nen voisi tarvita enemmänkin. Mutta taksilla pääsee ihan hyvin.

-Kotihoito katsoo kokonaistilanteen, mitä jääkaapissa on ja mitä pitää os-taa kaupasta. Työntekijät huomioivat eri tavoin asiakkaan tilanteen. Tulkki auttaa kaupassa ostamaan listan mu-kaan, mutta hänen ei kuulukaan kat-soa jääkaappia etukäteen, saati tehdä asiakkaalle kauppalistaa.

Julkaistu Tuntosarvessa 5/2023 ■

Kotipolun työntekijä Kati Niemi ja Elina Heinämäki.

Monimuotoista asumista Hervannassa

**Tekstin koonti: Anne Metsäpuro ja
Jaakko Evonen**

**Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n
kuva-arkisto**

Kuurosokeiden Toimintakeskus Tampereen Hervannassa on koti monelle kuurosokealle/kuulonäkövammaiselle sekä viittomakielisille henkilöille. Asumisen palveluita on tarjottu jo 80-luvulta lähtien, uusimpana valmistui VTS Ristontalo vuonna 2017. Mutta millaista on itse asuminen täällä? **Hilkka Hyötylä, Seija Holmila, Seppo Kamppinen** ja **Sinikka Suonsyrjä** kertovat kokemuksistaan.

Rivitalosta kerrostaloon

Hilkka Hyötylä muutti Toimintakeskukselle vuonna 2000 edesmenneen miehensä **Karin** kanssa. Aluksi heidän piti asua viereisessä kerrostalossa, koska he eivät olleet vielä saaneet maksusitoumusta. Lopulta Tampereen kaupunki myönsi sen ja he pääsivät muuttamaan rivitaloon. Hilkka Hyötylän mukaan kommunikointi oli aluksi vaikeata, mutta sittemmin se alkoi sujumaan. Itse rivitalosta hänelle jäi mieleen sen ympäristö.

-Oli kiva, kun asunnon vieressä oli sauna ja kaikki sujui hyvin.

-Rivitalossa oli hyvää oma pieni piha ja terassi. Ja oli tilaa. Mutta kun jäin leskeksi niin vuokra oli siinä niin

paljon isompi, että oli pakko muuttaa pienempään asuntoon (kerrostaloon).

Hyötylän mukaan hän on paljon tekemisissä alueen kuurosokeiden kanssa. Lisäksi hän saa arkeensa apua työntekijöiltä ja tulkeilta. Esimerkiksi viittomakielinen työntekijä auttaa häntä ostoksilla ja postin lukemisessa.

-On mukava, kun työntekijät osaavat hyvin viittoa, joten he tietävät mitä tarkoitan. Osa sanoista on unohtunut, joten on hyvä, kun voin viittomakielisen työntekijän kanssa selvittää mitä haluan. He voivat kirjoittaa kauppalistan. Työntekijät tuovat kaupasta listani mukaan tilauksen.

Hilkan arkeen kuuluvat myös uinti ja käsityöt.

-Käsityöt ovat kiinnostaneet nuoresta saakka. Mutta apua tarvitsen aina välillä, kun silmukat putoavat puikoilta.

Toimintakeskuksella Hilkka kertoo viihtyvän hyvin. Yhteisöllisyyskin merkitsee hänelle paljon.

-Täällä on mukavaa. "Toimarilla" on parasta, kun ei tarvitse olla yksin. On

paljon ohjelmaa. Eikä tarvitse ohjelmaa keksiä itse.

-Unelmani on, että kaikki viittoisivat keskenään toisten kanssa ja kaikki sujuisi hyvin.

Ensimmäisten joukossa Toimintakeskukselle

Seppo Kamppinen muutti Ylistarosta Toimintakeskukselle vuonna 1984. Hän oli saanut tiedon asunnosta Toimintakeskuksen johtajalta **Harri Haapasaarelta**. Päätös muuttamisesta syntyi hetken pohdinnan jälkeen.

- Rivitalossa asuin pitkään ja pidin siinä asumisesta. Pihassani oli oma keinu ja ruokin lintuja. Nautin siitä. Marjapensaassa oli paljon marjoja ja niistä keitettiin mehuja talveksi.

- Työhuone, jossa tein rottinkitöitä, oli nykyisessä Lintuaurassa työhuone.

Rivitalosta Seppo muutti uuden kerrostalon ryhmäkotiin heti, kun se valmistui. Hän kertoo viihtyvän siellä hyvin.

-Täällä on turvallista ja rauhallista. Väki on vaihtunut täällä ryhmäkodissa, kun osa on kuollut.

Kohti yhteisöasumista

Seija Holmila muutti Turusta Toimintakeskukselle vuonna 2018. Hän viihtyy nykyisessä rivitaloasunnossaan, jossa voi viettää aikaa myös ulkona terassilla.

Tärkeitä hänelle ovat harrastusmahdollisuudet sekä hyvät sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajapalvelut. Hän on käynyt avustajan kanssa kiertämässä lähiympäristöä rinnakkain ajettavalla tandempyörällä. Toimintakeskuksen kuntosalikin on tullut tutuksi. Lisäksi

Viittomakielen tulkki Maarit Ruissalo viitto Hilalle lehteä.

Seija on käynyt kaupungin konserteissa ja eri näyttelyissä.

-Parasta "Toimarilla" on vapaus tulla ja mennä. Jos tulen kotiin myöhemmin illalla, apu on puhelinsoiton päässä.

Holmila nostaa esille monimuotoisen kommunikointiympäristön Toimintakeskuksella. Tulkkikin on toisinaan mukana keskustelussa, koska hän on itse puheella kommunikoiva.

-Kyllä, koen hyvin mahtuvani mukaan muiden asukkaiden kanssa. Aina ei ole yhteistä kieltä. Joku tulkkaa ja joskus olen tilannut tulkin ihan sitä varten, että olen voinut tutustua ihanaan naapuriini ja toisiin päin.

Vaivatonta liikkumista Ristontalossa

Sinikka Suonsyrjä on asunut Toimintakeskuksella vuodesta 2014. Hän muutti Ulvilasta Nahkurin asuntolasta, jolloin kuulo oli jo alkanut huononemaan. Hänen äitinsä vastusti muuttoaikaita, koska tämä ei uskonut tyttärensä pärjäävän. Lopulta muuttoon saatiin kuitenkin äidin lupa.

Ensimmäinen asunto Toimintakeskuksella oli rivitalo. Ristontaloon Sinikka muutti heti sen valmistuttua.

Ristontalon hyväksi puoliksi hän mainitsee liikkumisen helppouden. Vaikka ulkona olisi millainen sää tahansa, pääsee Ristontalossa syömään helposti. Mieluisaa ajanvietettä ovat

etenkin käsityöt, mutta myös retket ja museokäynnit.

Muiden asukkaiden kanssa Sinikka kertoo olevansa sen sijaan vähän tekemisissä. Yksin ei kuitenkaan tarvitse olla. Tärkeätä on asumisen turvallisuus.

Arjessa mukana ovat avustajat, tulkit ja työntekijät. Avustaja on Sinikan tukena kahtena päivänä viikossa.

-Apuu saa "Toimarilla": sairaanhoitaja auttaa terveydenhoidossa ja postin lukemisessa. Avustajien kanssa käydään välillä kaupassa.

-Avustajan kanssa voin tulla ja mennä. Ratikalla kuljen pyörätuolilla.

-*"Toimarilla"* tykkään asua ja viihdyn kyllä, toteaa Sinikka. ■

Sinikka oli mukana Ahjolan kansalaisopiston opintopiirissä.

Fasaaneja ja vedenkantoa vuokrapalstalla

Teksti: Riku Virtanen

Kuvat: Riku Virtasen kuva-arkisto

Asutko kaupungissa kerrostalossa? Kaipaatko maaseudun rauhaa linnunlaulun ja peltojen keskellä? Moni suomalainen asuu kerrostalossa, jossa on kymmeniä huoneistoja. Ainoita lintuja ovat lokit ja kaupunkipulut. Luontoa näkee vain kaupungin puistoissa. Moni ajattelee, että kun kadulla kävelee vastaan ihmisiä, jaloista näkee, että toiset ovat maaseudun ihmisiä ja toiset ovat kaupungissa asuvia. Maaseudun ihmisillä on peltovaatteet likaisine kumisaappaineen, ja kaupunkiasujilla on lenkkeilytennarit. Todellisuudessa asia on monimutkaisempi kuin miltä se näyttää.

Papuja, jotka joku harmiksemme varasti.

On hyvä tietää, että monissa maailman miljoonakaupungeissa kaupunkiviljely on yleistymässä. Monilla on pieni puutarha parvekkeella tai ikkunalaudalla. On kasvihuoneita ja puutarhoja. Vuokrattu peltopalsta on Suomessa helpoin tapa kerrostaloasukkaalle saada oma paikka kasvattaa kasviksia. Useissa kaupungeissa on tällaisia pientä, muutaman kymmenen euron vuosivuokralla saatavia peltopalstoja.

Nämä palstat ovat ympäri kaupunkia, ja omalta kerrostalolta voi olla lyhyt matka lähimmälle palstalle. Palstoja on tyypillisesti kussakin paikassa kymmeniä erillisiä maapaloja, joiden koko on leveydeltään ja pituudeltaan muutaman metrin.

Jännitystä Kauppahallissa

Aloitimme kaupunkiviljelyn puolisoni kanssa ensimmäisenä koronakesänä 2020. Viime vuonna pidimme välivuoden. Nyt halusimme taas saada palstan vuokrattua. Sovimme, että maaliskuuisena keskiviikkona tehtäväni on palstan vuokraus. Turun kaupungin palstat jaetaan maaliskuussa olevalla viikolla Turun kauppahallissa.

Ensimmäiset palstavaraukset annetaan vanhoille, aiemman vuoden

Kyssäkaali kasvamassa.

viljelijöille. Uudet viljelijät saavat tehdä varauksia kolmantena varauspäivänä. Toivoin, että saamme hyvän paikan läheltä kerrostaloamme. Kaupunki kertoi etukäteen nettitiedotteessa vain päivämäärän, jolloin uudet viljelijät voivat varata. Niinpä lähdin kauppahalliin yhdeksältä aamulla. Kun saavuin paikalle, hallissa kiemurteli jono ihmisiä. Jono oli useamman kymmenen ihmisen pituinen.

Jonon pää oli pääoven lihakaupan kohdalla. Nenään tuli tuoreen kanan- ja possunlihan tuoksuja. Seuraavaksi jonon liikuttua pari metriä seisahduin leipomon viereen, jossa oli tuoreiden sämpylöiden ja sokerimunkkien houkutteleva tuoksu. Nälkä alkoi hiipiä, kun jono jatkoi leipomolta juustokaupalle. Jonossa odottaessa huolestuin, että saammeko palstaa ollenkaan. Tutkin tilannetta, ja huojentava tieto oli, että vaikka kerrostalomme

viereisellä maapalalla on 56 palstaa, niin koko Turussa palstoja on useita satoja eri puolilla kaupunkia. Vihdoin puolen tunnin odottelun jälkeen tuli minun vuoroni. Puolisoni oli etukäteen toivonut, että paras paikka olisi ristikon muotoisen maapalan reunan takana olevat palstat joen puolella. Yksi sellainen oli vapaa ja saimme sen.

Muovilapioita ja pientraktoreita

Seuraavaksi odotamme, että kaupunki lähettää traktorit möyhentämään maan ja vielä laittaa palstoille numerot huhti- ja toukokuun vaihteessa. Näitä odotellessa haen puutarhakaupasta siemenet, multasäkit ja lannoitteet valmiiksi. Hankkimani multasäkki vuoti, minkä seurauksena olin mullan peitossa tullessani säkki olalla kotiin. Kun viljelijät pääsevät toukokuussa palstoilleen, on paikalla hyvin kirjavaa joukkoa. Osa käyttää lasten

hiekkalaatikolla yleisiä muovilapioita ja -ämpäreitä. Osa viljelijöistä tulee pienillä puutarhatraktoreilla, joiden perässä ovat siemenkoneet. On hauska seurata, miten erilaisin varustein viljelijät perustavat palstansa. Eroa on myös palstojen hoidossa, sillä osaa palstoja käydään hoitamassa parista kolmeen kertaa päivässä. Toisia palstoja taas saatetaan pitää viikkojakin koskemattomana.

Peltoviljelyn iloja ja suruja

Kun siemenet on istutettu, puolisoni ja minun päivittäisenä tehtävänä on kantaa vettä palstalle. Toisinaan vesisade hoitaa sen puolestamme. Jos sataa monta päivää, pitää palstalle kuitenkin mennä hoitamaan kasviksia. Tällöin märkä multa tuoksuu, ja kumisaappaiden pohjissa multaa seuraa

mukanani. Palstoilla näkee paljon lapsiperheitä, joille viljely on ulkona yhdessä puuhastelua. Samoin kuin maaseudun maatioilla, palstaviljely on hyvä tapa puuhastella lasten kanssa ulkona niin, että he voivat seurata miten toukokuussa istutetuista siemenistä ensin kasvaa versoja. Sitten niihin kasvaa kasviksia, kuten tomaattia ja kurkkua.

Palstoilla näkee vanhempia lapsineen kitkemässä rikkaruohoja, laittamassa vettä ja korjaamassa lintuverkkoja.

Palstamme viereisellä niityllä elää keväisin fasaaniperheitä, joiden poikaset toisinaan tulevat kerrostalomme pihaan iltaisin pitämään meteliä. Fasaanin ääni on hyvin ainutlaatuinen ja terävä. Palstaltamme löytää usein jälkiä fasaaneista, jotka etsivät syötävää.

Fasaanikukko laulamassa palstaviljelijöille

Palstojen välissä olevat fasaanit pelästyttivät muutaman kerran opaskoirani Aatun, kun fasaanit pitivät kovaa meteliä. Kun siemenet kasvavat ja maan pinnalle tulee näkyviin versoja, laitamme lintuverkkoja suojaamaan viljelyksiä. Lintuja ikävämpiä vieraita ovat ihmisvarka, sillä koronakesänä varkaat kaivoivat palstaltamme papuja juurineen. Etenkin puolisoni oli hyvin närkästynyt varkaiden vietyä papumme.

Kulttuurit kohtaavat

Palstoilla näkee perinteisiä suomalaisia kasviksia ja juureksia, kuten porkkanaa, perunaa, papuja ja sipulia. Palstamme sijaitsee Turun Ylioppilaskylässä, jossa on paljon kansainvälisiä opiskelijoita. Koska viljelijät tulevat eri maista, palstoilla näkee myös vähemmän tuttuja kasviksia. Kun ruokakulttuurit kohtaavat palstoilla, myös viljelijöiden kuulee puhuvan kymmeniä eri kieliä. Suhtautuminen palstan hoitoon myös vaihtelee laidasta laitaan. Osa viljelijöistä jaksaa innostua kesän alussa istuttamaan siemenet, ja sen jälkeen palstan valtaavat rikkaruohot, kun palstalla ei käydä viikkoihin tai kuukausiin. Sitten on taas hyvin hoidettuja palstoja, joilta on haittakasvit kerätty, lintujen jäljet siivottu ja kasvien kasvua autetaan niin, että ne voivat nousta puutikkujen varassa ylöspäin.

Tuoreita herkkuja lautasella

Palstalla voi kasvattaa vain yhden kauden kasviksia. Niinpä omia

monivuotisia tulppaaneja tai omenapuita haikailevalle vuokrapalsta sopii heikosti. Meille yhden kauden kasvikset riittävät hyvin. Tehtäväni syksyllä onkin tuoreiden, omasta palstasta nostettujen perunoiden pesu. Nämä ovat kuin varhaisperunoita, vaikka nostammekin ne loppukesällä. Vaikka papuja saa kaupasta ja torilta, niin oman palstan pavut ovat syksyn odotetuin herkku perheen ruokapöydässä. Papujen tuoretta makua maistellessa on mukava muistella työtä, joka on tehty niiden kasvattamiseksi. Istuttamamme kasviksista osaa saamme muutaman kappaleen, ja osaa tulee suuria määriä. Erityisen hyvin kasvaa kesäkurpitsa. Niitä tuli jopa niin paljon, että annoimme osan naapurille. Ehkä kesäkurpitsa ei ole kaikille niin tuttu, sillä naapuri kysyi, miten me valmistamme tuoretta kesäkurpitsaa. ■

Mitä kaikkia herkkuja palstalta saikaan!

Suomen kesä: Vaihtelua, kauneutta ja kesäistä huumoria

Teksti: Martti Avila

Kun aurinko viimein päättää näyttäytyä pohjoisen taivaalla ja lämpötila kohoaa, suomalaiset kaivavat aurinkolasit esiin ja valmistautuvat kohtaamaan sen, mikä tunnetaan nimellä "kesä". Se on aika, jolloin termospullot vaihtuvat jääkahveihin ja villasukat saavat jäädä kaappiin.

Suomen kesä on kuin Hollywood-elokuva: täynnä odottamattomia käänteitä ja draamaa. Toisinaan aurinko paistaa pilvettömältä taivaalta, ja lämpötila kohoaa kuin tykinkuulan lentorata. Silloin ihmiset pursuavat ulos kuin korkki skumppapullon suusta ja ovat valmiina nauttimaan joka ikisestä auringonsäteestä. Kaikki puhuvat vain siitä, kuinka "tämä on se kesä!"

Mutta sitten, aivan odottamatta, saapuu kesäsää numero kaksi: sadetta, sadetta ja vielä kerran sadetta. Se ei lannista suomalaisia, sillä he ovat totuneet kaikenlaisiin keleihin. Sadepäivinä kaduilla voi bongata kaksi eri ihmistyyppiä: ne, jotka juoksevat sateenvarjojen alla kuin eloon heränneet sateenvarjomiehet ja -naiset, sekä ne,

jotka ovat päättäneet heittää haasteen sateelle ja marssivat eteenpäin kuin uudet sademetsän asukkaat.

Mutta älä huoli! Kesän kohokohta, juhannus, on aina pelastuksen keidas. Kesäkuun loppupuolella suomalaiset kokoontuvat yhteen juhlimaan vuoden valoisinta päivää. Juhannussauvat lämpiävät, grillit savuavat, ja jos olet onnekas, saatat jopa nähdä naapurin yrittävän laittaa kasaan teltaa humalatilassa, mikä onkin lähinnä komediaa parhaimmillaan.

Kesän huumori piilee sen odottamattomissa hetkissä ja nurinkurisissa tapahtumissa. Se muistuttaa meitä siitä, että elämässä kannattaa ottaa rennosti, vaikka sää olisikin yhtä arvoituksellinen kuin erään pääministerin kasvot korruptioskandaalin keskelä. Joten nauti kesästä, naura sen sateille ja hymyile aurinkoisille päiville. Loppujen lopuksi se on kaikki osa tätä suomalaista kesäseikkailua!

Rattoisaa ja rentouttavaa kesää meille jokaiselle! ■

Kokemuksia elävänä kirjana

Teksti: Anu Mikkola

Elävän kirjan lainaaminen tarkoittaa sitä, että kukin voi lainata toisen ihmisen elävänä kirjana. Häneltä voi kysyä esimerkiksi elämästään. Elävä kirja voi vastata lainaajan kysymyksiin, mutta jos kysymys on liian henkilökohtainen tai muuten arkaluontoinen, voi kirja vastata "tätä asiaa elävä kirja ei kerro".

Eläville kirjoille oli 5.-6.3.2024 koulustilaisuus Tampereella. Itse olin mukana 6.3. Siellä meille kerrottiin elävänä kirjana olemisen pääperiaatteet, joihin viittasin edellä. Kirjoitimme takakansitekstit kirjoistamme ja etsikoimme ne. Minä olin "Elämän taiteilija", joka kuvaa taiteellisuuttani ja kulttuurinnälkäistä elämääni.

20.3.2024 koitti iltapäivä, jolloin Hervannan kirjastossa oli mahdollisuus lainata eläviä kirjoja. Silloin oli, ikävä kyllä, aika hiljaista. Minut lainattiin kerran ennakkoluulottomasti hyvien kysymysten kera. Lainaja kertoi, että hänen tuttava tai ystäväpiirissä ei ole

ketään vammaista. Hän kyseli minulta, miten teen taidetta. Kerroin maalauvani tauluja ja kortteja sekä kirjoittavani runoja. Lainajani todella heittäytyi hienosti ja ennakkoluulottomasti kyselemään asioista, joita hän ei ollut aiemmin kohdannut. Saimme molemmat myönteisen ja antoisan kokemuksen.

Olen todella tyytyväinen, että minut ja ryhmämme toista elävää kirjaa lainattiin kerran. Sen sijaan on ikävää, että loput kahdeksan elävää kirjaa eivät kohdanneet lainaajia. Hervannan kirjastossa oli hyvin hiljaista. Oli ehkä paljon päällekkäisiä tapahtumia tuona keskiviikkoiltana.

Toivottavasti kirjasto uskaltautuu uudestaan järjestämään tämän tapahtuman, vaikka osana jotakin toista tapahtumaa. Elävän kirjan idea ja elävän lainaajan kohtaaminen elävän kirjan kanssa on hauska ja antoisa idea, jota ei sovi haudata. ■

Kalakaverit juhlivat Vuokatissa

Teksti: Irja Rajala ja Mauno Kungas

Kuvat: Ulla Kungas, Anita Palo ja Irja Rajala

Kalakerho Kalakaverien 30-vuotisjuhlatapahtuma sekä pilkkikilpailu pidettiin Vuokatissa torstaista sunnuntaihin 21.–24.3.2024.

Torstaina aamulla lähdimme "Toimariilta" tilausbussilla kello 9 ajamaan kohti Vuokattia. Matkalta tuli mukana lisää porukkaa Jyväskylästä, Kuopiosta sekä Kajaanista. Perillä olimme noin klo 17.

Katja ja Ulla kokeilivat keilaamista.

Porukkaa oli paljon ja bussi oli lähes täynnä. Mukaan oli ilmoittautunut kaikkiaan 22 yhdistyksen jäsentä. Yksi tosin joutui perumaan lähtönsä flunssan takia. Tulkit mukaan laskettuna tapahtumassa oli noin 55 henkeä.

Ensimmäinen päivä menikin matkustamiseen, majoittumiseen sekä päivälliseen. Illalla pidimme kuitenkin vielä tiedotustilaisuuden perjantain ohjelmasta. Sovimme, mitä kukin haluaa tehdä tuona ulkoilu- ja aktiviteettipäivänä.

Perjantaina aamupalan jälkeen osa pilkki ja harjoitteli ennakkoon. Toiset puolestaan kävelivät lumikengillä tai muuten vaan ulkoilivat. Myös hauska tempaus nähtiin, kun **Anita Palo, Ulla Kungas, Katja Kelder ja Paula Laht** rakensivat opiston pihalle "Kuurosokea Ossi" -lumiukon. Sillä oli valkoinen keppi, tummat lasit ja kassi, josta halukkaat saivat ottaa sormiaakkoskortteja.

Lounaan jälkeen menimme bussilla Katinkullan kylpylään. Osa ui ja osa halusi mennä keilaamaan. Päivä menikin nopeasti harrastamisen merkeissä. Illalla päivällisen jälkeen kokoonnuimme yhteistilaan käymään kilpailupäivää läpi. Osanottajat jaettiin sarjoihin ja joukkueet joukkuekilpailuun. Kilpailualueetta sekä vähän sääntöjäkin kerrattiin. Loppuilta oli vapaata

Ryhmäkuva kalakavereista

ohjelmaa. Pelasimme bingoa tai muuten vaan vietimme aikaa yhdessä.

Lauantaina koittikin jo kilpailupäivä. Pilkkikilpailu kesti viisi tuntia. Sää ei ollut kovin hyvä, sillä jonkin verran tuuli. Räntääkin tuli välillä, mutta kilpailu saatiin hyvin käytyä.

Kalaa ei kovin paljon tullut, mutta riittävästi kuitenkin. Jää oli tosi paksua; 80–100 cm. Jään päällä ei ollut lunta eikä vettä, joten oli helppo liikkua. Meillä oli talon oma moottorikelkkin käytössä, jolla oli helppo kuljettaa väkeä paikasta toiseen koko kilpailun ajan ja antaa muutenkin kyytiä niille,

Paula, Katja, Anita ja Ulla esittelevät Kuurosokea Ossi -lumiukkoa

Mauno tekemässä reikää jäähän moottorikairalla.

jotka eivät halunneet pilkkiä kilpaa. **Mauno Kungaksella** oli oma moottorikaira mukana, joka helpotti suuresti pilkkireikien tekoa paksun jään läpi.

Illalla päästiin palkintojen jakoon, jonka jälkeen olivatkin jo saunavuorot ennen juhlapäivällistä. Sitten aloitettiin Kalakerhon 30-vuotisjuhlat. Puheenjohtaja **Timo Lehtonen** puhui puhelimen välityksellä Kalakerholle puheen, jonka **Kai Leinonen** viittoi koko juhla-väelle. Tämän jälkeen nostettiin maljat Kalakerhon 30-vuotisen taipaleen kunniaksi. Ohjelma jatkui **Päivi Ahtiaisen** ja **Ari Käävän** näytelmällä sekä **Vesa Pikkuhookanan** runolla. Sen jälkeen syötiin juhlapäivällinen, jälkiruokana olivat kakkukahvit kaikille.

Kerhon vetäjiä onniteltiin ja loppuilta juhlittiin 30-vuotiasta kerhoa.

Sunnuntaina pidettiin kerhon kokous. Vetäjäksi valittiin Mauno Kungas. Hänen apunaan toimihenkilöinä toimivat Kalakerhon jäsenet, kukin oman taitonsa mukaan.

Seuraavat pilkkikisat päätettiin järjestää vuonna 2025 Jyväskylässä. Majoi- tuspaikkana on Hotelli Alba ja kilpailu- paikkana Jyväsjärvi, joka sijaitsee ho- tellin vieressä.

Kalaa ei kauheasti tullut, mutta sen verran kuitenkin, että palkinnotkin saatiin jaettua. Kiitos kaikille mukana olleille! ■

Kerhonvetäjät Irja Rajala ja Mauno Kungas, joka jatkaa kerhonvetäjänä.

Päivi Ahtiainen ja Ari Kääpä esittivät juhlissa näytelmän.

Pilkkikilpailujen tulokset

Naiset

1. Paula Laht 180 g
2. Ulla Kungas 165 g
3. Tuula Korsbäck 145 g
4. Katja Kelander 0
 - Hilja Niiranen 0
 - Sinikka Hautalahti 0
 - Anita Palo 0
 - Leila Rytimaa 0
 - Irja Rajala 0
 - Maritta Oksanen 0

Miehet

1. Vesa Pikkuhookana 735 g
2. Jan Korsbäck 320 g
3. Hautalahti Timo 175 g
4. Kyösti Ylkänen 130 g
5. Hannu Honkiniemi 100 g
6. Ahti Rytimaa 95 g
7. Mauno Kungas 55 g
8. Ari Kääpä 50 g
9. Oiva Hellman 0 g

Tampereen joukkue voitti kiertopalkinnon. Tulos oli yhteensä 965 g. Joukkueeseen kuuluivat **Paula Laht, Vesa Pikkuhookana** ja **Ari Kääpä**.

Suurin kala, siika 395 g
Vesa Pikkuhookana

Pienin kala, ahven 35 g
Paula Laht ja Vesa Pikkuhookana saivat yhtä pienen kalan, joten voittaja valittiin arvalla. Vesa voitti.

Kalojen yhteispaino 2150 g. Arvauskilpailussa lähimmäksi arvasi **Sofia**, jonka arvaus oli 2280 g. Hän erehtyi vain 130 grammaa. ■

Voittoisa Tampereen joukkue Vesa, Paula ja Ari palkinnon kanssa.

Virkeyttä ja vetreyttä joogasta

Teksti ja kuvat: Jaakko Evonen

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereella alkoi viime syksynä kuurosokeiden oma joogaryhmä. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä Ahjolan kansalaisopiston kanssa. Ryhmässä on harjoiteltu erilaisia rentouttavia joogaliikkeitä, kehon hallintaa ja tasapainoa. Yksi osallistujista on **Vesa Pikkuhookana**, joka on saanut joogasta elämänsä virkeyttä.

Vesa hahmottaa käsillään ohjaajan joogaliikettä.

-Tämä kuurosokeiden ryhmä on ensimmäinen joogaryhmäni, kertoo Pikkuhookana. Hän käyttää apunaan tulkkia, joka kertoo mitä seuraavaksi harjoitellaan. Lisäksi ohjaaja **Salome Tuomaala-Özdemir** opastaa häntä liikkeiden hahmottamisessa. Vesa kiittelee, että hänet on otettu mukaan omana itsenään.

-Pääsen tunnustelemaan, missä asennossa ohjaaja on. Kun rentoudutaan, tulkki antaa minulle tietoa. Saan sitä taktiilisti ja kehoviesteillä. Tiedän silloin, miten minun pitäisi esimerkiksi hengittää.

Tulkin käyttö on Pikkuhookanan mukaan todella tärkeää ryhmään osallistumisessa. Ilman sitä hän vain katsoisi sivusta harjoitusten tekemistä eikä voisi olla aktiivinen.

-Tulkkauspalvelu tekee minusta tasa-vertaisen muiden kanssa.

Itse joogaharjoitteet ovat antaneet Vesa Pikkuhookanalle parempaa hyvinvointia. Esimerkiksi päänsäryt ovat vähentyneet ja väsymystäkin on vähemmän.

-Kuurosokeiden kannattaa kokeilla tätä, vinkkaa Vesa.

Kosketus osa joogan ohjausta

Ohjaaja Tuomaala-Özdemirin mukaan ensimmäiset ohjaukset kuurosokeiden

Ohjaaja opastaa Vesaa käsien asennossa.

ryhmän kanssa olivat haastavia. Tämä johtui muun muassa siitä, että ryhmässä oli uusia henkilöitä sekä vaihtuvuutta. Tulkkaustavoissakin oli eroja. Sitten ryhmä vakiintui ja toiminta alkoi sujua. Vinkkejä hän sai myös Suomen Kuurosokeat ry:n johtavalta kommunikaatioasiantuntijalta **Riitta Lahtiselta**.

-Kysyin Riitalta vinkkejä etäpuhelun kautta haptiisien käyttöön. Siitä oli apua.

Ryhmässä vierailleelta **Kreeta**-koiralta tuli myös tukea. Karvakamun läsnäolo rentoutti ohjaamista.

-En ottanut enää itseäni niin vakavasti ja se rentoutti minua. Kreeta kävi

silittävänä ja oli minun "assistenttini".

Tuomaala-Özdemirin mielestä kosketus on olennainen osa kuurosokeiden ryhmän ohjausta. Hän vertaa sitä jopa kielen oppimiseen. Itse kuurosokeus ei ole hänelle uusi asia, sillä hänellä on kuurosokeita ystäviä entuudestaan.

-Se on osa kieltä, kun kosketaan. Aluksi tässä ryhmässä kysyin suostumusta, saako koskea. Myös sanon, että Salome tässä (kun ohjattavaa lähestyy).

-Joogaryhmässä on vapautunut tunnelma, ja siellä vitsaillaan paljon. Itsestänikin tulee iloinen puoli esille, hän lisää lopuksi hymyillen. ■

Puheenjohtajan palsta

Kesää, sanoi kärpänen ja pörisi!

Tervehdys jälleen hyvät ystävät kautta kauniin Suomen maan! Meillä on syytä juhlaan, kun Kuurosokeiden Toimintakeskus täyttää kesäkuussa 40 vuotta. Tämä on merkittävä virstanpylväs. Paikka on muuttunut siitä, kun Toimintakeskus syntyi Tampereen Hervantaan. Toimintakeskus on kuin keidas, jossa on monenlaista toimintaa ja palvelua! Paljon onnea!

Meillä on toinenkin syy juhlia 19.6. Toimintakeskuksen tapahtumassa.

Tällöin julkistetaan Mestari Frans -kirja, joka kertoo meille kuurosokeasta **Frans Leijonista**. Kirja on suomennos **Anita Hellerön** kirjoittamasta teoksesta. Hienoa, että se on nyt saatu suomennettua. Uskon, jotta kirjan kautta meille avautuu toisenlainen maailma kuurosokeiden elämästä sekä yhden miehen sinnikkyudesta ja tahdosta tehdä erilaisia asioita rohkeasti.

Tässä huhtikuussa oli teatteri Totin tuottama esitys "Mestari Frans". Ensi-ilta ja kantaesitys nähtiin 5.4. Svenska Teaternissa. Esitys myös kiersi muuallakin Suomessa ja Ruotsissa. Esitys oli minusta koskettava, tunteisiin menevä ja hyvin toteutettu! Se tapahtui viittomakielellä ja kuvailutulkattuna. Tässä lehdessä on myös

juttu nuorten teatterimatkasta. Kiitos vielä kerran kaikille tahoille ja näyttelijöille ensiluokkaisesta suorituksesta. Tämä jää myös yhdistyksen historiaan merkittävänä tapahtumana.

Tätä vuosittaista kesätapahtumaa on vietetty yhdysvaltalaisen kuurosokean **Helen Kellerin** syntymäpäivänä 27. kesäkuuta. Käytännön syistä päivä on siirretty meillä Suomessa pidettäväksi ennen juhannusta. Helen Kellerin syntymästä tulee kuluneeksi tänä vuonna 144 vuotta, hän kuoli 1.6.1968. Kummatkin kuurosokeat, niin Helen kuin Frans, ovat meille olleet esimerkkejä ja kannustaneet meitä eteenpäin niin kuurosokeina kuin yhdistyksenäkin.

Kesätapahtuman jälkeen itse kukin siirtyy kesän viettoon ja työntekijät ansaitulle lomalle keräämään voimia tulevaan syksyyn! Toivotaan, jotta kesä olisi kaunis ja lämmin, sellainen ihana lapsuuden muistojen kesä! Tarpeen mukaan saisimme myös sateitakin, jotta maan sato kasvaisi! Sadon kasvamiseen tarvitsemme aurinkoa, pilvipäiviä ja kesäistä sadetta, jotta pääsemme nauttimaan Toimintakeskuksen aistipuutarhan tai oman kasvi-
maan antimista.

Toivottelen kaikille lehden lukijoille hyvää ja rentouttavaa kesää. Nautitaan riippumatossa! Tässä palstan loppuksi kesäruno!

Tervehtien puheenjohtaja
Timo Lehtonen

Keskikesällä

Tähän on ihana oikaista.
Kallion kämmenelle.
Alastomana.
Uimasta päästyä juuri.
Otsalla vielä
märkien hiusten liuta.

Tässä on kesä.
Vieressä, yllä ja eessä.
Neilikan terissä telmien.
Mansikan punassa posket.
Ilojaan ilmoille huutaen
lauluna rantarastaan.
Kurotat kätesi vain
ja kas – se on kesää täynnä!

Tässä on ihana olla.
Kesäkiireitä katsella muurahaisten.
Tämä on onnea, tämä.
Katsella.
Aatoksitta.
Taivas telttana yllä
niinkuin sininen silkki.
Katossa huikean kiiltävä kultaraha.

On nyt nahka jo kypsä, on totta maarin.
jo, jopa onkin
oikea Luojan leivinuuni
kallio tämä.

Uuno Kailas

*Tuuli ja tähkä: ynnä muita runoja
Kailas, Uuno
Jyväskylä: Gummerus, 1922* ■

Deaf Lions nappasi pronssia

Teksti: Arttu Liikamaa

Kuurojen jääkiekkomaajoukkue, Deaf Lions, osallistui **Jeff Sauerin** kunniaksi järjestettyyn neljän maan jääkiekkoturnaukseen 10.–14.4. Buffalossa, Yhdysvalloissa. Turnauksessa mukana olivat Suomen lisäksi isäntämaa Yhdysvallat, Kanada ja Tsekki.

Alkusarjan peleissä Kanada oli vahvempi 6–2 lukemin ja myös Yhdysvallat voitti Deaf Lionsin 8–3. Molemmissa otteluissa Leijonat taistelivat voitosta tasaväkisin otteluiden puoleen väliin asti. Alkusarjan viimeisessä pelissä irtosi 7–4 voitto Tsekistä. Pronssiottelussa kohdattiin uudelleen Tsekit ja Leijonat nappasi 8–3 voiton

yhtenäisemmällä ja jämäkämmällä joukkuepelillä.

Suomen joukkueen arvokkaimmaksi pelaajaksi valittiin ansaitusti **Julius Hyypä**, joka voitti myös Leijonien sisäisen pistepörssin 4+4 tehoilla. Hyypä on yksi viidestä alaikäisestä pelaajista, jotka pukivat Deaf Lionsin leijonapaidan ensimmäistä kertaa. Uusiutunut Deaf Lions maajoukkue sai arvokasta maaottelukokemusta ensi vuoden kuurojen jääkiekon MM-kisoja silmällä pitäen. Leijonien peli oli turnauksessa kokonaisuutena railakkaampaa ja luisteluvoimaisempaa. Kanada ja Yhdysvallat olivat paikoittain helisemässä, mikä lupaa hyvää tulevaa ajatellen. Vuoden 2025 MM-kisat pidetään toukokuussa Vancouverissa, Kanadassa. ■

Deaf Lions pronssimitalit kaulassa. Kuva: Misenbargerphotography

Maija Kanerva esittäytyy

Olen **Maija Kanerva**. Aloitin Paikka auki -hankkeen työntekijänä 6.5. Minun työpisteeni sijaitsee Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimistossa. Kommunikoin puheella, mutta osaan suomen kielen mukaan viitottua puheetta. Tällä hetkellä opettelen myös taktiiliviittomista.

Tämä työpaikka onkin minulle aivan ensimmäinen. Minä olen tamperelainen ja asun Tampereen keskustassa, yksin kerrostaloasunnossa. Harrastan

käsitöiden tekoa, englannin opiskelua ja äänikirjojen kuuntelua. Pidän paljon eläimistä. Käynkin tapaamassa eläimiä säännöllisesti.

Työtehtäviini järjestöavustajana kuuluvat toimiston moninaiset työtehtävät. Pidän käsityöpuotia auki tiistaisin, kirjoitan juttuja Tuntosarveen, osallistun tapahtumien järjestämiseen sekä käyn kertomassa kuurosokeudesta ja kuulonäkövammoista. ■

Maija Kanerva omalla työpisteellään. Kuva: Jaakko Evonen

Nuoret Frans-näytöksessä Helsingissä

Teksti: Sandra Santamäki ja Santeri Grönlund

Me nuoret järjestimme itse mukavan, hienon sekä rentouttavan yhteisen viikonloppumatkan perjantaista sunnuntaihin 5.-7.4.2024 Helsinkiin.

Sovimme asian kuulonäkövammaisten nuorten WhatsApp-ryhmässä. Vähitellen loimme kaveriryhmämme, jossa oli mukana 11 henkilöä.

Varasimme itse matkat, majoituksen ja suunnittelimme ohjelmat.

Perjantaina 5.4. saavuimme eri aikoina Helsinkiin. **Sandra** kertoo seuraavaa:

-Menin **Mariannen** ja **Anun** kanssa ensin Helsinkiin. Sitten mentiin Kiasmaan, jossa näyttely oli kuvailutulkattu. Saatiin koskea muutama tavaroita ja nautimme taidekuvataulujen katselemisesta.

-Helsinki on niin iso kaupunki kuulonäkövammaisille. Siellä liikkuminen on haaste. Emme aina löytäneet paikkoja Google Mapsista. Siksi piti pyytää apua henkilöltä.

-Iltapäivällä muutkin alkoivat saapua Helsinkiin. Menimme yhdessä Fazerin kahvilaan Forum-ostoskeskuksessa. Siellä juttelimme yhdessä ja nautimme kahvia ja herkuja. Kahvila oli valoisa paikka ja näimme hyvin kahvilan ympärillä.

Kiasmassa tutustumassa näyttelyihin.

-Sen jälkeen menimme yhdessä OPPA Korean BBQ-ravintolaan. Siellä jokaisen pöydän keskellä oli sähköinen grilli, jolla saimme grillaata ruuat itse. Avustajani auttoi minua grillaamisessa. Pöytien yläpuolella olivat ilmanvaihtolaitteet. Se oli mielestäni todella kiinnostava kokemus. En ollut kuullut enkä tiennyt tästä koskaan ennen. Ravintolassa tuoksui hyvältä ja ruuat olivat herkullisia. Suosittelen teitä käymään siellä, kun tulette Helsinkiin. Helsingissä on kolme samanlaista paikkaa. Ravintolan jälkeen menimme Sokos Hotel Torniin katsomaan Helsingin maisemaa.

Lauantaina 6.4. aamupäivällä **Santeri** kävi tutustumassa Helsingin tuomiokirkkoon **Aarnen** ja **Valerin** kanssa. Santeri kertoo seuraavasti:

-Mielestäni kirkko oli hieno paikka, vaikka kosketeltavia asioita ei ollut kuin vain muutama.

Sandra jatkaa:

-Kävin Mariannen ja Anun kanssa Kampin kirpparilla. Päivällä me käytiin lounaalla eri paikoissa. Sitten menimme yhdessä herkulliseen japanilaiseen kahvilaan Momochiin. Suositelen teitä käymään sielläkin.

Ravintolassa yhdessä syömässä.

Santeri muistelee Frans-näytelmää:

-Iltapäivällä katsoimme yhdessä Frans-näytelmän Svenska Teaternissa.

- **Aki** on meidän ikäisemme kuurosokea, sen takia me mentiin kannustamaan häntä. Mielestäni näytelmä oli vaikuttava. Fransin ja minun elämästäni löytyy muutama samoja asioita, kuten esimerkiksi taktiiliviittomakieli. Käytämme pistekirjoitusta sekä saamme tietoa tunto-, haju- ja maku-aistien kautta.

-Nykyään meillä on varhaiskasvatus, joten kaikki saavat oppia kieltä ja taitoja varhain lapsuudessa ennen

koulunkäyntiä. Myös nykyään teknologia on täysin eri kuin 1800-luvulla. Teatterin aulassa oli viisi piennukkea, jotka havainnollistavat esiintyjien rooleja. Nukkien alustalla olivat nimet pistekirjoituksella ruotsiksi. Lavasta oli oma pienmalli. Näytelmän esittely oli suomenkielisellä pistekirjoitustekstillä. Oikealla puolella taulua oli kohokuva Fransista. Se oli mielestäni todella hyvä, kun sain tunnustella näytelmän ympäristöä etukäteen. Lisäksi tulkeilla ovat tärkeä rooli niiden ymmärtämisessä. Tunteeni olivat vaihtelevia näytelmän aikana.

-Näytelmän jälkeen menimme syömään Vapiano-ravintolaan, jossa oli

Frans-näytelmää katsomassa. Kuvassa nuorten kanssa näyttelijät Aki Pirkola ja Mette Marqvardsen.

**Sokos Hotel Tornin
näköalapaikalta ihail-
tiin Helsingin talvista
maisemaa.**

italialaisia ruokia. Kaikki keskustelimme Frans-näytelmästä. Oli mukavaa yhdessäoloa illalla.

Sunnuntain 7.4. aamupäivästä Santeri muistelee näin:

-Olin **Robertan** kanssa kävelyllä ulkona. Tutustuimme Helsingin rantaan. Kävelimme Kaisaniemessä Liisankadulla, kävimme kauppakeskuksessa Kampissa ja luonnontieteellisessä museossa. Me lähdimme kotiin eri aikoihin.

-Suomessa on todella vähän nuoria aikuisia kuulonäkövammaisia/kuurosokeita, joten kokoontuminen oli mielestäni tärkeää. Sen kautta saa vertaistukea sekä pääsee tapaamaan tuttuja kavereita ja tutustumaan uusiin ihmisiin.

Kokoontumisessa olivat mukana **Santeri Grönlund, Sandra Santamäki, Aarne Pirkola, Valer Ishak, Roberta Rajala, Julia Kaasinen, Marianne Mielityinen,**

Sandra ja Santeri keskustelivat taktiililla viittomakielellä.

Johanna Rytönen ja hänen miesystävänsä **Teemu, Anu Jäntti** ja **Niina Sa-gulin.**

Toim. huom. Kuvista kiitos niitä välittäneelle Sandralle ja Robertalle. ■

KSK menestyi SM-kilpailuissa!

Parakeilacupin kausi on saatu päätökseen. Joukkue SM-kilpailut käytiin huhtikuussa Oulussa ja henkilökohtaiset sekä parien SM-kisat toukokuussa Järvenpäässä. Kuurosokeat Keilailijat (KSK) -kerhon kisaajat saavuttivat yhteensä seitsemän SM-mitalia!

Joukkue SM

Näkövammaisten luokassa oli poikkeuksellisesti mukana vain kaksi joukkuetta, joista kumpikin KSK:n riveistä.

1. KSK 1 (**Jaakko Evonen, Esko Jäntti ja Sari Isaksson**)
2. KSK 2 (**Petri Kyrönlahti, Sinikka Hautalahti ja Kerstin Maksimainen**)

Henkilökohtaiset SM-kilpailut

Naiset B2-B4

1. Sari Isaksson (KSK)
2. Mari Koskinen (Tampereen seudun Näkövammaiset TSN)
3. Leena Yrjänäinen (TSN)

Miehet B2

1. Esko Jäntti (KSK)
2. Martti Avila (KSK)
3. Esa Martikainen (Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset HUN)

Miehet B4

1. Jere Pienkellomäki (HUN)
2. Harri Ahonen (Keski-Suomen Näkövammaiset KSN)
3. Jaakko Evonen (KSK)

Parikilpailu B2-B4

1. Kauko Jyrki (HUN) – Pertti Kinnunen (HUN)
2. Martikainen – Pienkellomäki
3. Evonen – Jäntti
6. Isaksson – Avila
8. Petri Kyrönlahti – Paula Valminen (KSK)

Parakeilacupin lopputulokset (KSK sekä mitalistit)

B-luokka

1. Jyri Giers (Turku KV)
2. Esko Jäntti
3. Pertti Kinnunen (HUN)
4. Jaakko Evonen
12. Sari Isaksson
16. Martti Avila

Pisteitä saaneita keilailijoita oli 27.

E-luokka

1. Tuulikki Jauhiainen (Helsinki KV)
2. Teemu Auer (Rovaniemi KV)
6. Paula Valminen
7. Petri Kyrönlahti
8. Kerstin Maksimainen
13. Sinikka Hautalahti
15. Hannu Honkiniemi

Pisteitä sai 21 keilaajaa.

Lähde: Suomen Keilailuliitto ■

Naiset B2-B4. Koskinen, Isaksson ja Yrjänäinen. Kuva: Jaakko Evonen

Miehet B2. Martikainen, Jäntti ja Avila Kuva: Jaakko Evonen

Toimintakeskus 40 vuotta

Kuurosokeiden Palvelutalon harjakaiset 1984. Talo on nykyinen Lintuaura.

Kuurosokeiden Palvelutalon päärakennus 1984.

Ajankohtaista Tanskan kuurosokeiden yhdistykseltä

Tanskan kuurosokeiden yhdistys FDDDB on päättänyt muuttaa nimensä. Nimeemme on 15.5.2024 alkaen tanskaksi DøvBlinde Danmark ja englanniksi DeafBlind Denmark. Nimen yhteydessä käytämme selitettä: Yhdistys kaikille, joilla on sekä näön ja kuulon alenema.

Nimenmuutos oli luonnollinen seuraus siitä ankarasta työstä, jota olemme tehneet näkyäksemme yhteiskunnassa paremmin. Yhdistyksemme on suhteellisen pieni, mutta meillä on vahvoja mielipiteitä ja uurastamme joka päivä varmistaaksemme, että kuurosokeiden oikeudet toteutuvat.

Ystävällisin terveisin

Jackie Lehmann Hansen,
puheenjohtaja,
Kuurosokea Tanska

Tanskan yhdistyksen lehden *Medlemsnyt* huhtikuun numerossa nuori puheenjohtaja Lehmann Hansen kirjoittaa pääkirjoituksessaan nimenmuutoksesta mm. näin:

- Yhdistys on osa DNA:tani. Tunnen selvästi siellä vallitsevan yhteenkuuluvuuden, imun ja rakkauden. Sekä luottamusmiehet, jäsenet, henkilöstö että vapaaehtoiset, mukaan lukien sukulaiset, panostavat yhdistykseemme tosissaan. Saan usein huomata, että sparraamme myös toisia yhdistyksiä ja on selvää, että meistä on pieneksi yhdistykseksi tullut erittäin näkyvä. Tavatessani jäseniä siellä täällä huomaa, että he arvostavat paljon yhdistyksen halua uudistua ja päivittää toimintaansa. ■

**DøvBlinde
Danmark**

Kuurosokeiden kerhot

Satakunta

Retken 19.6. kellonaikoihin on tullut pieniä muutoksia. Menemme juhlimaan 40-vuotiasta Kuurosokeiden Toimintakeskusta ja kansainvälistä kuurosokeiden päivää. Matkaan lähdemme Ulvilasta vanhasta paikkaa klo 9.45 ja Porin vanhalta linja-autoasemalta klo 10. Takaisin Poriin klo 19.00. Varatkaa tulkit ajoissa, jotta saatte tutun tulkin mukanaan.

Heinäkuussa on kerhon lomakuukausi.

Syyskausi alkaa syysretkellä Pöytyälle 14.8. Bussi lähtee Ulvilasta vanhasta paikasta klo 8.45 ja Porin vanhalta linja-autoasemalta klo 9. Tulemme takaisin Poriin klo 19 ja Ulvilaan klo 19.25.

Ohjelma: esim. Kyösti Litten Enkelipuisto ja muita kohteita. Os. Kaitoomäentie 200, Riihikoski.

Taidetta kierrätysmetallista. Pääosin ihmis- tai eläinhahmoja. Taidetta on runsaasti esillä pihalla ja muualla viiden hehtaarin metsätontilla.

Lounas- ja kahvipaikkaa vielä varmistelen.

Ilmoittautumiset Sainille 4.7. mennessä. Tulkit ja avustajat maksavat lounaan ja muut kulut itse, matkan maksaa kerho. Varatkaa tulkki ajoissa.

Tervetuloa! Lisätiedot puh: 0400 532 413 tai saini.lepisto@gmail.com.

Terveisin Saini

ICT-koulutus

ICT-koulutus: Hoidetaan asioita internetissä

Aika: 19.–23.8. (viikko 34)

Kohderyhmä: Viikko soveltuu sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville henkilöille, viittomakielisillä oppilailta on oltava oma tulkki.

Sisältö: Tutustumme internetin palveluihin ja mahdollisuuksiin hoitaa asiointia netissä. Aiheina ovat muun muassa hakupalvelut, Kanta-palvelut, Kela-asiointi, Yle Areena ja Suomi.fi. Osallistujilla tulisi olla käytössään palveluihin kirjautumiseen jokin tunnistautumisväline (verkkopankkitunnus tai mobiilivarmenne).

Ilmoittautumiset ja tiedustelut 5.8. mennessä osoitteeseen ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Kurssit

Naisten kurssi

Ajankohta: tiistai-perjantai 27.-30.8.

Paikka: Peurunka, Laukaa

Kohderyhmä: 18–65-vuotiaat kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset naiset

Tavoite ja sisältö: Kurssilla käsitellään kuulonäkövamman vaikutuksia arjessa jaksamiseen. Kurssin aiheina on levon, liikunnan ja toiminnan tasapainoa naisen elämässä. Tavoitteena on voimavarojen ja itsetunnon vahvistuminen.

Hakuaika päättyy tiistaina 11.6.

Kurssi viittomakielisille

Ajankohta: tiistai-perjantai 17.–20.9.

Paikka: Kuurosokeiden Toimintakeskus, Tampere

Kohderyhmä: Viittomakieltä käyttävät aikuiset kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset henkilöt

Tavoite ja sisältö: Kurssilla on suomen kielen opetusta sekä asiaa taktiiliviittomista. Vinkkejä kehon huoltoon ja hyvinvointiin.

Hakuaika päättyy tiistaina 13.8.

Pohjoisen syystapahtuma

Ajankohta: tiistai-torstai 24.-26.9.

Paikka: Leirikeskus Norvajärvi, Rovaniemi

Kohderyhmä: kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset henkilöt

Tavoite ja sisältö: Vertaisryhmässä liikutaan syksyisessä luonnossa. Tavoitteena on rohkaistua liikkumaan eri vuoden aikoina. Liikkumistaitoa harjoitellaan sekä luonnossa että sisätiloissa.

Hakuaika päättyy tiistaina 20.8.

Kursseille ja tapahtumiin haetaan sähköisen linkin kautta verkkosivujen osoitteessa www.kuurosokeat.fi/kurssit. Vaihtoehtoisesti voi hakea paperilomakkeella, joka lähetetään osoitteeseen Suomen Kuurosokeat ry, Sanna Säämäki, Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.

Lisätietoja: Lisätietoja www.kuurosokeat.fi/kurssit tai kurssisuunnittelija Sanna Säämäki, 044 491 6495, sanna.saamaki@kuurosokeat.fi ■

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy viikolla 32/2024. Aineisto pyydetään toimittamaan toimitukseen 20.6. mennessä.

Haluatko tukea toimintaamme?

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus
- MobilePay numero 38111

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Kuukausilahjoittajaksi voi ryhtyä kahdella eri tavalla. Voitte maksaa säännöllisesti haluamanne summan varainhankinnan tilillemme OP FI56 5541 2820 0125 82 viesti-tiedolla "Kuukausilahjoitus" tai viitenumera 19716.

Voitte myös lähettää meille laskutustiedot eli nimi ja yhteystiedot sekä toivottu kuukausilahjoituksen summa ja eräpäivä. Näillä tiedoilla lähetämme laskun, jonka voi lisätä eLaskuksi omassa verkkopankissa.

Rahankeräyslupa: RA/2021/1740 on voimassa 1.1.2022 alkaen toistaiseksi koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040 651 2511

